

POSTANOWIENIE

Dnia 14 listopada 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Romualda Spyt

w sprawie z odwołania I. Z.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S.

z udziałem zainteresowanego Z. O.

o objęcie ubezpieczeniem społecznym,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 14 listopada 2018 r.,

na skutek skargi kasacyjnej odwołującej się od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 6 czerwca 2017 r., sygn. akt III AUa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. oddala wniosek pełnomocnika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z 6 czerwca 2017 r., sygn. akt III AUa (...), oddalił apelację ubezpieczonej i płatnika składek od wyroku Sądu Okręgowego w S. z 20 lipca 2016 r., sygn. akt VII U (...), oddalającego odwołanie ubezpieczonej od decyzji z 20 sierpnia 2015 r. Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. stwierdzającej, że I. Z. jako pracownik płatnika składek Z.O. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu od 4 lutego 2015 r.

Wyrok Sądu Apelacyjnego odwołująca się zaskarżyła w całości. Zarzucono naruszenie przepisów prawa materialnego przez błędną wykładnię i niewłaściwe

zastosowanie art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2017 r., poz. 1778 ze zm.) przez przyjęcie, iż odwołująca się - pomimo że pozostawała w stosunku pracy w ramach umowy o pracę zawartej z Z.O., nie podlegała obowiązkowemu ubezpieczeniu społecznemu. Ponadto, zarzucono naruszenie przepisów prawa procesowego, to jest: (-) art. 207 § 6, art. 217 § 2 i § 3 k.p.c. przez niewłaściwe zastosowanie, to jest pominięcie wniosku dowodowego ubezpieczonej bez uzasadnienia, a więc bez wskazania przyczyn nieprzeprowadzenia dowodu, a w konsekwencji: (i) błędne przyjęcie, iż ubezpieczona nie sprostала wymogom dowodowym przez powołanie się na tajemnicę zawodową radców prawnych opisaną w art. 3 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (jednolity tekst: Dz.U. z 2018 r., poz. 2115); (ii) przyjęcie, że ubezpieczona nie sprostала wymogowi udowodnienia wykonywania pracy, pomimo że Sąd nie uwzględnił wniosku dowodowego powódki zawartego w piśmie z dnia 30 listopada 2015 r.; (iii) uznaniu, że umowa o pracę, aneks do umowy o pracę, informacja o warunkach zatrudnienia, karta szkolenia bhp, zaświadczenie lekarskie, listy płac, zgłoszenie do ubezpieczenia nie są dowodami na okoliczność nawiązania stosunku pracy; (-) art. 328 § 2 k.p.c. przez niewskazanie przyczyn, dla których Sąd nie rozpoznał wniosku dowodowego ubezpieczonej z dnia 30 listopada 2015 r. oraz odmówił wiarygodności zeznaniom świadka M.S., czego wyrazem jest całkowite pominięcie zeznań wskazanego świadka w uzasadnieniu orzeczenia, a co w konsekwencji uniemożliwia podjęcie polemiki z uzasadnieniem wyroku; (-) art. 248 k.p.c. przez jego niezastosowanie, zgodnie z wnioskiem powódki zawartym w piśmie z dnia 30 listopada 2015 r.; (-) art. 197 § 2 pkt 4 k.p.c. przez jego niezastosowanie, zgodnie z wnioskiem powódki zawartym w piśmie z dnia 30 listopada 2015 r.

Skarżąca wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego. Uzasadniając wniosek, wskazała, że zarówno Sąd Okręgowy jaki i Sąd Apelacyjny oparły rozstrzygnięcia na tezie, że powódka nie sprostала obowiązkowi dowodowemu na okoliczność wykonywania pracy. Jednocześnie podkreśliła, że zarówno Sąd Okręgowy, jak i Sąd Apelacyjny pominął w całości jej wniosek dowodowy zawarty w piśmie z dnia 30 listopada 2015 r., w którym to na okoliczność wykonanej przez nią

pracy wniosła o przeprowadzenie dowodu z sporządzonych przez nią projektów dokumentów zgromadzonych w kancelarii Z. O. Skarżąca podkreśliła, że nigdy w toku procesu nie powoływała się na tajemnicę zawodową radców prawnych, już chociażby z tej przyczyny, że takim uprawnieniem nie dysponuje. Tajemnica zawodowa radców prawnych nie mogła zatem stanowić przyczyny, dla której Sądy obu instancji nie rozpoznały powyższego wniosku dowodowego lub ewentualnie przyczyny jego oddalenia. W ocenie skarżącej, konieczna jest interwencja Sądu Najwyższego w zakresie oceny sposobu realizacji wniosków dowodowych przez pracownika powołującego się na dokumenty złożone u pracodawcy, który jest lub mógłby być związany tajemnicą zawodową. Przy czym skarżąca podkreśliła, że w toku całego procesu pracodawca nie złożył jednoznacznego oświadczenia o odmowie przedłożenia wnioskowanych przez powódkę dokumentów, ale też nie został w tym zakresie zobowiązany do ich złożenia przez Sąd, zgodnie z wnioskiem dowodowym powódki. Powyższe, zdaniem skarżącej, oznacza, że jej wniosek nie został formalnie rozpoznany a ona nie zna przyczyn jego nieuwzględnienia.

Skarżąca wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Organ rentowy, w piśmie nazwanym odpowiedzią pozwanego na skargę kasacyjną, wniósł o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, a także o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, jeśli zachodzi nieważność postępowania lub jeśli skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Uwzględniając argumentację skarżącej zawartą w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, konieczne wydaje się przypomnienie, że Sąd Najwyższy, jako sąd kasacyjny, nie jest sądem powszechnym trzeciej instancji, a skarga kasacyjna nie jest środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, a to z uwagi na przeważający w charakterze skargi kasacyjnej element

interesu publicznego.

Powołanie się w skardze kasacyjnej na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego wymaga od strony skarżącej sformułowania tego zagadnienia, wykazania jego istotności oraz nadania mu charakteru prawnego przez przytoczenie przepisów, w związku z którymi powstało. W przeciwnym razie zagadnienie nie jest zagadnieniem prawnym (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 26 maja 2010 r., II PK 55/10, LEX nr 1663558). Z utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego wynika, że sformułowanie istotnego zagadnienia prawnego w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. powinno przybrać postać porównywalną z formułowaniem zagadnienia prawnego budzącego poważne wątpliwości, o którym stanowi na przykład art. 390 § 1 k.p.c. por. postanowienie Sądu Najwyższego z 28 maja 2015 r., III SK 5/15, LEX nr 1747850). Chodzi więc o przedstawienie wyraźnych wątpliwości co do określonego przepisu (normy) lub zespołu przepisów (norm), albo szerzej i bardziej ogólnie - wątpliwości co do pewnego uregulowania prawnego (instytucji prawnej). Z przedstawionego przez wnoszącego skargę istotnego zagadnienia prawnego musi jednak wynikać, jaki jest konkretny problem prawny, na czym polegają istotne wątpliwości (na przykład interpretacyjne), na czym polega rozbieżność w orzecznictwie i jakich kwestii owa niejednorodność dotyczy. Sformułowane zagadnienie winno zatem odwoływać się w sposób generalny i abstrakcyjny do treści przepisu, który nie podlega jednoznacznej wykładni, a którego wyjaśnienie przez Sąd Najwyższy przyczyni się do rozwoju jurysprudencji i prawa pozytywnego. Rolą Sądu Najwyższego, jako najwyższego organu sądowego w Rzeczypospolitej Polskiej, nie jest bowiem działanie w interesie indywidualnym, lecz powszechnym, poprzez ochronę obowiązującego porządku prawnego przed dowolnością orzekania i ujednolicanie praktyki stosowania prawa pozytywnego (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000 nr 7-8, poz. 147; z 16 kwietnia 2008 r., I CZ 11/08, LEX nr 393883). Innymi słowy, zagadnienie prawne uzasadniające przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania musi mieć charakter ściśle jurydyczny i oderwany od kontrowersji dotyczących ustaleń faktycznych oraz służyć wyjaśnieniu prawa, a nie ocenie ich subsumcji pod określoną normę prawną (postanowienie Sądu Najwyższego z 16 lutego 2017 r., I CSK 555/16, LEX nr 2255332).

W podsumowaniu, sformułowanie zagadnienia prawnego uzasadniającego wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno nastąpić przez, po pierwsze, określenie przepisów prawa, w związku z którymi zostało sformułowane i, po drugie, wskazanie argumentów, które potwierdzają możliwość ich odmiennej wykładni.

Wniosek skarżącej nie spełnia tych wymagań. Przede wszystkim nie sprecyzowano w nim przepisów prawa, na tle których miałyby powstać zagadnienie uzasadniające przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Zatem nie wiadomo, jakich przepisów miałyby dotyczyć „interwencja Sądu Najwyższego w zakresie oceny sposobu realizacji wniosków dowodowych przez pracownika powołującego się na dokumenty złożone u pracodawcy, który jest lub mógłby być związany tajemnicą zawodową”. Poza tym wywody skarżącej nie przedstawiają, choćby w sposób opisowy, ogólnego i abstrakcyjnego problemu prawnego, koncentrują się natomiast na wykazaniu uchybień Sądu drugiej instancji wytykanych w ramach zarzutów naruszenia przepisów postępowania.

Z tych powodów, na podstawie art. 398² § 2 k.p.c., orzeczono jak w sentencji.

Odnosnie wniosku organu rentowego o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego, Sąd Najwyższy wziął pod uwagę okoliczność, że pismo nazwane odpowiedzią na skargę kasacyjną zostało złożone po terminie. Z tej przyczyny pismo to nie stanowi odpowiedzi na skargę kasacyjną i nie wywołuje skutków w zakresie zawartego w nim wniosku o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego obejmujących sporządzenie i wniesienie odpowiedzi na skargę kasacyjną - art. 167 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 398²¹ k.p.c. (tak też wyrok Sądu Najwyższego z 14 lutego 2012 r., II PK 139/11, LEX nr 1167468). Z tych powodów wniosek organu rentowego nie został uwzględniony.